

Introductieles

Les 4.2: De oversteek

Middle Passage

De Middle Passage is de Engelse naam voor de oversteek van Afrika naar Amerika. Dit was het meest beruchte deel van een driehoeksreis. Wekenlang varen zonder land in zicht moet een verschrikking zijn geweest: de Eenigheid was maar 22,50 meter lang en had ongeveer 350 mensen aan boord. Toen de Eenigheid vertrok van de West-Afrikaanse kust, was het schip boordevol; er waren 319 tot slaaf gemaakte Afrikanen aan boord, 33 bemanningsleden, 42 grote vaten met drinkwater, niet verkocht cargazoen, voorraden proviand en brandhout, goud en bijna 4000 Middelburgse ponden aan ivoor.

Gevangen

Voor het vertrek van de Eenigheid uit Afrika zaten de meeste Afrikanen al enkele maanden aan boord gevangen. De laatste Afrikaan was een week voor vertrek uit Afrika aan boord gekomen, terwijl de eerste al op 9 december 1761 was gekocht. Hij zat dus 151 dagen opgesloten voordat de Eenigheid uitvoer. Zeven Afrikanen overleden tijdens het verblijf voor de kust van Afrika, 6 mannen en een meisje. De overgebleven 319 mannen, vrouwen, jongens, meisjes en 7 kleine kinderen zagen op 8 mei 1762 de kust van Afrika voor het laatst.

Vervoer en verzorging

De mannen en jongens werden gescheiden van de vrouwen en meisjes vervoerd. De mannen en de jongens werden 's avonds en 's nachts opgesloten op het tussendek in het voorschip. Overdag mochten ze naar buiten, op het kuildek. De vrouwen en meisjes zaten 's avonds en 's nachts opgesloten op het tussendek in het achterschip. Overdag mochten ze naar 'de tent' gaan, een houten hut op het achterdek van het schip. De slaven kregen twee keer per dag eten. Als ze ziek waren, werden ze door de chirurgijn verzorgd en kregen ze medicijnen. De slavenverblijven werden ongeveer een keer per week schoongemaakt en tegen de stank uitgerookt met jeneverbessen en wierook. Tussendoor werden de verblijven besprenkeld met limoensap. Desondanks zal het leven aan boord voor de Afrikaanse gevangenen een hel geweest zijn: dicht op elkaar gepakt, nauwelijks bewegingsruimte, weinig eten, ziekte, overlijden, angst, en onzekerheid over hun toekomst.

Leven en dood

De reis over de Atlantische Oceaan duurde ongeveer twee maanden. Vanuit de top van de mast kreeg een matroos 25 juni 1762 het eerste land in zicht: 'de kust van America' was bereikt. Een behouden vaart voor het schip, maar niet voor alle mensen aan boord. Tijdens de oversteek overleden 13 mannen, 4 vrouwen en 3 meisjes. Eén van de vrouwen was pas bevallen van een baby. Waarschijnlijk werden de lichamen van de overleden Afrikanen zonder enige vorm van ceremonie overboord gezet. De twee bemanningsleden die tijdens de oversteek overleden, kregen met een korte ceremonie een zeemansgraf.

Meer informatie

De oversteek: <http://eenigheid.slavenhandelmcc.nl/trajecten-van-de-reis/oversteek/>

Slaven aan boord: <http://eenigheid.slavenhandelmcc.nl/trajecten-van-de-reis/oversteek/oversteek-slaven/>

Bemanning aan boord: <http://eenigheid.slavenhandelmcc.nl/trajecten-van-de-reis/oversteek/bemanning-oversteek/>

Op de Atlantische Oceaan: <http://eenigheid.slavenhandelmcc.nl/trajecten-van-de-reis/oversteek/reilen-en-zeilen/>